

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 375/2022-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Straku (sudca spravodajca) a sudcov Roberta Šorla a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Jozefom Polákom, advokátom, Aleja slobody 1890/50, Dolný Kubín, proti uzneseniu Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 9Cpr/2/2015-851 zo 17. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkové východiská

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 31. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľka navrhuje zrušiť napadnuté uznesenie okresného súdu, vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a priznať náhradu trov konania.

2. Sťažovateľka bola žalobkyňou v konaní vedenom na Okresnom súde Nové Mesto nad Váhom (ďalej len „okresný súd“) č. k. 9Cpr/2/2015 o neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou a o súvisiacich nárokoch voči žalovanej – [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaná“). Okresný súd rozsudkom č. k. 9Cpr/2/2015-565 zo 7. novembra 2019 (v poradí druhým, po predchádzajúcom zrušení rozsudku odvolacím súdom) zamietol žalobu sťažovateľky a priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

3. Krajský súd v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) ako odvolací súd čiastočným rozsudkom č. k. 19CoPr/1/2020-668 z 15. júla 2020 rozsudok okresného súdu v časti o určenie neplatnosti výpovede zmenil tak, že určil, že výpoveď žalovanej z 23. júna 2015 daná sťažovateľke je neplatná,

a v časti o určenie, že pracovný pomer sťažovateľky u žalovanej naďalej trvá, rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

4. Odvolací súd doplnčiacim rozsudkom č. k. 19CoPr/1/2020-757 zo 16. decembra 2020 rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť sťažovateľke náhradu mzdy vo výške a s príslušenstvom uvedenej v rozsudku a zároveň priznal sťažovateľke nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100 %.

5. Uznesením okresného súdu č. k. 9Cpr/2/2015-832 z 27. júla 2021 súd určil výšku náhrady trov konania sumou 9 002,62 eur, ktorú je žalovaná povinná zaplatiť sťažovateľke k rukám právneho zástupcu sťažovateľky, a to do troch dní odo dňa právoplatnosti dotknutého uznesenia. Proti tomuto uzneseniu podala žalovaná sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný súd napadnutým uznesením č. k. 9Cpr/2/2015-851 zo 17. marca 2022 tak, že zmenil uznesenie okresného súdu č. k. 9Cpr/2/2015-832 z 27. júla 2021 tak, že určil výšku náhrady trov konania sumou 7 892,42 eur. Okresný súd v napadnutom uznesení podrobil súdnej kontrole priznané úkony právnej služby, ktoré žalovaná v sťažnosti namietala, konkrétne: účasť na pojednávaní na krajskom súde 15. júla 2020 (za jeden úkon právnej služby), špecifikácia žalobného návrhu z 21. júla 2020 a oznámenie o výsledku mimosúdnych rokovaní z 24. septembra 2020. Okresný súd považoval za potrebné prisvedčiť žalovanej, že ňou namietané úkony právnej služby, za ktoré si sťažovateľka uplatnila odmenu, nemožno považovať za účelné vynaložené trovy konania, a preto za nich odmenu právnomu zástupcovi sťažovateľky nepriznal.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Sťažovateľka tvrdí, že okresný súd nesprávne a arbitrárne rozhodol o zmene uznesenia okresného súdu z 27. júla 2021 a o krátení výšky náhrady trov konania pre neúčelnosť úkonov právnej služby, a to napriek tomu, že podľa sťažovateľky na to v posudzovanom prípade neboli dôvody.

7. Vo vzťahu k zastupovaniu sťažovateľky na pojednávaní na krajskom súde 15. júla 2020 sťažovateľka namieta, že zo zápisnice jednoznačne vyplýva, že sa pojednávať začalo o 9.10 h, pojednávanie bolo ukončené o 11.25 h, pričom prerušené bolo na 5 minút. Okresný súd podľa sťažovateľky rozhodol v rozpore s § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) v spojení s § 13a ods. 1 písm. e) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 655/2004 Z. z.“), podľa ktorého patrí advokátovi odmena za účasť na konaní pred súdom alebo iným orgánom a na konaní o zmieri, a to za každé začaté dve hodiny bez ohľadu na počet týchto za sebou nadväzujúcich úkonov vykonaných počas dvoch hodín; ak úkon alebo na seba nadväzujúce úkony trvajú viac ako štyri hodiny, advokátovi patrí odmena za každé dve skončené hodiny.

8. Vo vzťahu k neúčelnosti špecifikácie žalobného návrhu z 21. júla 2020 sťažovateľka uvádza, že nerozširovala žalobný návrh v časti o navýšenie náhrady mzdy za ďalšie obdobia v čase, keď sa vec nachádzala na súde prvej inštancie, pretože okresný súd žalobu opakovane zamietal.

9. Napokon sťažovateľka namieta tvrdenie okresného súdu o neúčelnosti oznámenia o výsledku mimosúdnych rokovaní z 24. septembra 2020, ktoré podľa nej nemôže obstáť, keďže podaním tohto

oznámenia si sťažovateľka plnila len svoju procesnú povinnosť uloženú rozhodnutím súdu na pojednávaní na krajskom súde konanom 15. júla 2020.

10. Právne závery uvedené v odôvodnení napadnutého uznesenia okresného súdu sú podľa sťažovateľky vo vzťahu k výroku o výške náhrady trov konania v rozpore s účelom a zmyslom právnej úpravy náhrady trov konania, a preto ich možno podľa jej názoru považovať za odporujúce čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru. Tieto skutkové a právne závery považuje za nepreskúmateľné a svojvoľné.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

III.1. K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu:

11. V prípadoch, keď sťažovatelia namietajú porušenie svojich ústavou garantovaných práv rozhodnutím všeobecného súdu týkajúcim sa náhrady trov konania, je ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre zdržanlivý, keďže problematika trov konania má vo vzťahu k predmetu konania pred všeobecnými súdmi akcesorickú povahu, a preto sa k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania uchýľuje iba výnimočne, napr. keď zistí, že v posudzovanej veci došlo k extrémnemu zásahu do základného práva na súdnu ochranu (spravodlivý proces), alebo ak zistí, že zároveň došlo k neprípustnému zásahu aj do iného základného práva (IV. ÚS 45/06, I. ÚS 156/2010, IV. ÚS 40/2011).

12. Okresný súd pri posudzovaní sťažnosti žalovanej vychádzal z § 251 CSP, v zmysle ktorého môže súd priznať úspešnej strane len náhradu trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatnenie práva, teda nie všetky náklady majúce povahu trov konania.

13. Vo vzťahu k posúdeniu účelnosti úkonu právnej služby – špecifikácia žalobného návrhu z 21. júla 2020, okresný súd uviedol, že sťažovateľka mala vedomosť o termíne pojednávania na odvolacom súde, a preto mala procesnú možnosť predniesť vyčíslenie výšky náhrady mzdy na tomto pojednávaní. Okresný súd poukázal na skutočnosť, že sťažovateľka požadovala priznanie náhrady mzdy od samotného počiatku súdneho konania, teda od podania žaloby v roku 2015.

14. Pokiaľ ide o oznámenie výsledku mimosúdnych rokovaní z 24. septembra 2020, okresný súd poukázal na uznesenie Krajského súdu v Nitre č. k. 5Co/654/2016 z 28. októbra 2016, podľa ktorého neplatí téza, že odmena za zastupovanie advokátom v civilnom konaní je sama osebe vždy trovami potrebnými na účelné uplatňovanie práva. Sťažovateľka nemá nárok na náhradu trov právneho zastúpenia za tento úkon, pretože išlo o jednoduché oznámenie, a nie právne podanie vyžadujúce si predchádzajúcu prípravu.

15. Pri posudzovaní, či je odmena za jeden úkon právnej služby – účasť na pojednávaní na krajskom súde 15. júla 2020, účelne vynaloženým nákladom, sa súd zaoberal požiadavkou procesnej zodpovednosti právneho zástupcu sťažovateľky a jeho pripravenosti na toto pojednávanie. Podľa odôvodnenia súdu sa celková dĺžka trvania pojednávania na odvolacom súde odvíjala od skutočnosti, že sťažovateľka nebola pripravená predložiť odvolaciemu súdu špecifikáciu uplatňovaného nároku na náhradu mzdy.

16. S poukazom na uvedené okresný súd v napadnutom uznesení konštatoval, že je potrebné prisvedčiť žalovanému, že ním namietané úkony právnej služby, za ktoré si právny zástupca sťažovateľky uplatnil odmenu, nemožno považovať za účelne vynaložené trovy konania.

17. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti nezistil v skutkových a právnych záveroch napadnutého uznesenia okresného súdu nič ústavne nekonformné, čo by nasvedčovalo jeho arbitrárnosti alebo ústavnej neakceptovateľnosti. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd určil sťažovateľke výšku náhrady trov súdneho konania za tie úkony právnej služby, ktorými sťažovateľka hospodárne, efektívne a úspešne uplatňovala svoje práva v dotknutom súdnom konaní. Okresný súd v napadnutom uznesení uviedol dôvody, pre ktoré sťažovateľka nebola plne uspokojená.

18. Trovy vynaložené stranou konania v spore musia byť v príčinnej súvislosti s jeho procesným postojom k predmetu konania. Ich vynaložením sa musí sledovať procesné presadzovanie uplatneného nároku alebo procesná ochrana proti tvrdenému nároku. Trovy potrebné na účelne vynaloženie alebo ochranu práva sa nevyhnutne nemusia posudzovať ako celok, a to aj keď mal účastník nárok na náhradu trov konania pri plnom úspechu v konaní. Každý úkon alebo každé trovy treba posudzovať samostatne; to platí aj pre trovy právnej služby (IV. ÚS 83/2018, IV. ÚS 147/2008, III. ÚS 166/2009).

19. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno považovať ústavnú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07, I. ÚS 348/2019). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, IV. ÚS 62/08, I. ÚS 165/2015).

20. Keďže napadnuté uznesenie okresného súdu posúdil ústavný súd ako také, ktoré spĺňa ústavnoprávne požiadavky súdneho rozhodnutia, a nezistil v jeho odôvodnení svojvôľu alebo arbitrárnosť, je možné uzavrieť, že odklon od štandardného prístupu, keď súd v rámci rozhodovania už len o výške posúdil aj účelnosť trov, nedosiahol takú intenzitu, ktorá by mohla mať ústavnoprávny rozmer alebo by bola spôsobilá relevantným spôsobom zasiahnuť do základných práv sťažovateľky, ktorých porušenie namieta v podanej ústavnej sťažnosti. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako zjavne neopodstatnenú.

III.2. K namietanému porušeniu práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy napadnutým uznesením okresného súdu:

21. Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia okresného súdu dospel k záveru, že z neho nemožno vyvodit' nič, čo by signalizovalo, že by mohlo dôjsť k neprípustnému zásahu do základného práva sťažovateľky vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, keďže okresný súd v posudzovanom prípade nezasiahol do právneho postavenia sťažovateľky a do jej ústavných práv arbitrárnym a neodôvodneným spôsobom a sťažovateľkino právo na ochranu vlastníckeho práva teda nebolo týmto napadnutým uznesením okresného súdu dotknuté ústavne neprípustným spôsobom.

22. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že medzi napadnutým uznesením okresného súdu a základným právom podľa čl. 20 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by zakladala možnosť vysloviť porušenie týchto práv po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie, v dôsledku čoho ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

III.3. K návrhu sťažovateľky na spojenie vecí:

23. Okrem ústavnej sťažnosti, ktorá je predmetom tohto uznesenia, podala sťažovateľka na ústavnom súde 14. marca 2022 aj sťažnosť, ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 9Cpr/2/2015. Konanie o tejto ústavnej sťažnosti je vedené po prijatí na ďalšie konanie pod sp. zn. III. ÚS 223/2022.

24. Podaním zo 7. júna 2022 sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd spojil konanie vedené pod sp. zn. III. ÚS 223/2022 a konanie vedené pod sp. zn. Rvp 1330/2022 na spoločné konanie.

25. Ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že tieto konania nespojil na spoločné konanie práve v záujme hospodárnosti konania, ktorá je prvotným dôvodom na spojenie vecí v zmysle § 166 ods. 1 prvej vety CSP. V konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 223/2022 sa riešia priet'ahy v súdnom konaní, zatiaľ čo predmetom rozhodovania ústavného súdu v tomto prípade bol výsledok – rozhodnutie okresného súdu o výške náhrady trov konania. S ohľadom na rozdielnosť posudzovaných nárokov, ako aj aktuálny stav konania (keď sťažnosť vedená pod sp. zn. III. ÚS 223/2022 bola prijatá na ďalšie konanie), ústavný súd nerozhodol o spojení konaní v zmysle návrhu sťažovateľky.

26. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2022

Peter Straka
predseda senátu